

KULTURA

Tistega večera v Mačkovi glavi

Avgusta bo Galerija Ivana Groharja v znamenju stripa, zgodb iz Poljanske doline in predvsem njih odličnega risarja Martina Ramoveša, prejemnika Groharjeve štipendije za leto 2023. Mačkova glava ni le gostilna, je »poljanski etno« časa, ki so ga zaznamovali Kontrabantarji, Amerika, Divja jaga ...

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Menda velja krilatica, da se Poljanska dolina začne na vrhu Pepetovega klanca, nekoliko naprej od gostilne Pr' Pepet, ko zapeljemo na Poljansko cesto. V mesecu avgustu in tja do 8. septembra se mejna točka seli kakih dvesto, tristo metrov na Plac, v Galerijo Ivana Groharja, kjer je na ogled razstava stripov Mačkova glava. Ne le stripov, ampak izjemne likovne ustvarjalnosti Martina Ramoveša iz Suše v Poljanski dolini, zdaj Stolnika na Kamniškem. Tako preprosto – vstopimo v galerijo in smo kar naenkrat v Poljanski dolini, v podeželskem okolju minulega časa izpred sto in več let, ki ga v stripovskih zgodbah Kontrabantarji (2021) in Amerika (2023) obravnavata oče in sin, pisec Janez in risar Martin Ramoveš.

Groharjeva štipendija

Aktualna razstava je povezana s podelitvijo Groharjeve štipendije, ki jo vsako leto svojim članom za izjemne ustvarjalne dosežke podeljuje Združenje umetnikov Škofja Loka. Martin Ramoveš jo je ob odprtju prejel iz rok novega predsednika združenja Andreja Tarfile. »Zelo sem počaščen, še posebno ker gre za strip. Še vedno je nekako samoumev-

no, da je strip likovna zvrst, ki morda ne sodi na stene galerije oziroma se z njim v galerijah srečamo le pod točno določenimi pogoji. V Združenju so s štipendijo izkazali razumevanje tako do mojega risarskega ustvarjanja in tudi širše, do tega, kar strip v današnjem času pravzaprav je,« ob priznanju Združenja umetnikov Škofja Loka, katerega član je od leta 2020, razmišlja risar. »Strip je treba izpostaviti tudi kot likovno delo, ne zgolj z vidika zgodbe ali knjige s sličicami.«

Ob tem je Ramoveš, ki se je v preteklosti s stripi že predstavil na nekaj samostojnih in skupinskih razstavah, vesel, da po daljšem obdobju razstavlja bližje domačim krajem, na kate-re so tudi vsebinsko vezane zgodbi v stripih, ki jih tokrat predstavlja. Naj gre za tragične vzgibe lokalnega tihotapstva ali pa izseljevanja ljudi iz Poljanske doline v obljubljeni dežel, Združene države Amerike.

Strip v galeriji

V Loškem muzeju so k sodelovanju povabili umetnostno zgodovinarico, likovno kritičarko in svobodno kuratorko Mašo Žekš, ki je z avtorjem poskrbela za prav posebno galerijsko postavitev. Na levi puška, kader s 40. strani Kontrabantarjev, na

Da ne vstopimo le v galerijo, ampak tudi v strip, sta z ambientalno postavitvijo poskrbela avtor Martin Ramoveš in kuratorka Maša Žekš. / FOTO: TINA DOKL

osrednji steni prvega prostora so glave in ikonične podobe iz obeh stripov, tudi Amerike. Gostilna Mačkova glava s kartami, pijačo, razpelom v kotu, lovskimi trofejami, harmoniko, obrabi, ki govori brez besed ... v velikem, plakatnem formatu.

»Oba sva se zavedala zahtevnosti umeščanja stripovske razstave kot likovne umetnosti v galerijski prostor. Ljudje, ki imajo radi strip, ga imajo radi zaradi stripa samega, da ga listajo, pri čemer se čuti neka frekvenca, neki ritem, lahko ga listajo naprej

in nazaj in zgodbo preberejo v celoti. Strip po posameznih straneh postaviti v okvirje in na steno bi bilo sicer v redu, ampak precej dolgočasno, tako za bralce kot za tiste, ki imajo radi vizualno umetnost in zato hodijo na razstave,« o postavitvi pove kura-

torka Maša Žekš, ki si je skupaj z Martinom Ramovešem tako zamislila bolj ambientalno postavitev obeh stripov. »Tako začutimo ta duh obeh stripov, morda tudi nekaj groze, lovstvo, katoliško krivdo, izdajstva, kvartopirstvo, alkoholizem, revšči-

VSTOPNICE
Eventim in TIC Medvode

6. 7. 2024 / 17:00
OKUSI SOTOČJA
Tržnica Medvode

6. 7. 2024 / 21:00
MI2
koncert ob 30-letnici Občine Medvode
(PROST VSTOP!) Tržnica Medvode

25. 7. 2024 / 21:00
KINO NA TRŽNICI:
VRVEŽ V MOJI GLAVI 2 Tržnica Medvode

26. 7. 2024 / 21:00
ADI SMOLAR
Trg sv. Urha Smladnik

22. 8. 2024 / 21:00
KINO NA TRŽNICI:
JAZ, BARABA 4
Tržnica Medvode

23. 8. 2024 / 21:00
LEOPOLD I. & DRUGI
BarKulture 313,6 TERASA

6. 9. 2024 / 21:00
ALO! STARI
Klub Jedro

30. 8. 2024 / 20:00
UROŠ & TJAŠA
Tržnica Medvode

29. 8. 2024 / 20:00
KINO NA TRŽNICI:
DEADPOOL 3
Tržnica Medvode

poletje
#medvodami

Medijski pokrovitelji:
Gorenjski Glas - Radio Sora - TV Medvode

oblikovanje: TO AD - www.gorenjski.com
Javni zavod Sotočje Medvode, Odrtovalna ulica 4, Medvode
JAVNI ZAVOD RATITOVEC OTOKI 9A, 4228 ŽELEZNIKI

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

Selška dolina
Svet pod Ratitovcem

TOPLARNA ŽELEZNIKI
Proizvodnja in distribucija toplotne energije S.A.

VABIMO VAS NA TURNIR TROJK V ODBOJKI NA MIVKI
ŠPORTNI PARK DAŠNICA – ŽELEZNIKI,
SOBOTA, 10. AVGUST, OB 10. URI

»NE ZA EKLAN, PRIDI K NAM«
V BAZEN IN NA SLADOLED

Prijavnico pošljite na **INFO@JZR.SI**, rok za prijave je **do srede, 7. avgusta**.

Prijavnina za turnir: 30 EUR na ekipo (v prijavnino všteta ena brezalkoholna pijača za vsakega igralca)

DENARNE NAGRADE
Vabljeni vsi, da si v sproščenem vzdušju ogledate družabni turnir.

Med poletnimi počitnicami vas vabimo na druženje ob spremljanju OLIMPIJSKIH IGER V PARIZU 2024 in rekreaciji v bazen.

BAZEN JE ODPRT: OD SREDE DO NEDELJE OD 11. DO 21. URE.

KULTURA

Snov za stripe Martinu »dobavlja« oče Janez Ramoveš. Na vrsti je Divja jaga. / FOTO: TINA DOKL

no, vse te 'ruralne radosti' nekega časa. Ob tem je poleg vendarle tudi nekaj uokvirjenih originalnih risb, kjer prepoznamo Martinovo značilno potezo.«

Vstopimo v zgodbo

Potrditev atmosfere iz stripa je instalacija v drugem prostoru s kmečko skrinjo, nekakšnimi bukvicami, stariimi fotografijami, bogkovim kotom in lovskimi trofejami na steni. Kot da bi se znašli v gostilni Mačkova glava. Obiskovalci tu lahko sedejo in si preberejo stripa. Stena s skicami, originali in kopijami pripomore k temu, da gledalec lahko nekoliko spremlja produkcijo, proces risarjeve-

ga dela. Martin namreč riše na klasičen način, na roko.

»Strip je poln kadrov in prvotno ni namenjen temu, da bo na stenah. Tokrat sva z Mašo imela možnost iz risb potegniti še nekaj več,« postavitev, ki je tudi zanj na neki način presenečenje, brez zadržkov podpiše tudi avtor. »Strip je zanimiv z vidika scenarija, filmske pripovedi in v smislu literature. Pogosto se spregleda njegov likovni del. Čeprav je ta močan, se pogosto ne izpostavlja. Zato sem kot avtor toliko bolj vesel in presenečen, ko na stenah galerije gledam povečave svojih risb. Posamezni kader je lahko izvzet iz konteksta zgodbe in

deluje kot slika v galeriji. Zato sem tudi sam kot gledalec kar malo presenečen.« Kot v nadaljevanju ugotavlja, celotna razstava prav zaradi zasnove ob povečavah, originalnih in ambientalni postavitvi ustvarja ozračje iz zgodbe v obeh stripih. »Ambient dopolnjuje glasba, ki se predvaja v prostoru. Izbral sem pet skladb, ki se nekako navezujejo na vzdušje v stripu ... Pravkar poslušava kitarski solo Neila Younga iz filma Mrtvec.«

Sledi Divja jaga

Martin Ramoveš je zaposlen kot učitelj risanja na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani, in kot pove, ga to ta trenutek zelo izpopolnjuje, ker na ta način ostaja v stiku s študijskim risanjem. »To je dobro za striparja, hkrati pa je super delo z najstniki, ki so polni zagona in imajo vsi veliko idej. Tega sem se kar malo nalezal od njih in vedno znova vem, da se je vredno potruditi. Glasba mi v kariernem smislu ni prioriteta, jo pa imam za zraven. Band še obstaja, imava še načrte z Miho Eričem, prav tako z Uršulo pripravljava nove stvari ...«

V prvem prostoru zasledimo tudi dve stripovski tabli za nov strip Divja jaga, tretjega

Poljanska dolina se v avgustu začne v Galeriji Ivana Groharja. / FOTO: TINA DOKL

v seriji petih stripov, ki jih imata z Janezom v načrtu. Da sta kot velika rokovska skupina, ko ta uspe s prvo ploščo – založba od njega vsaki dve leti zahteva nov izdelek, mu v šali navržem, Martin pa odgovarja: »Pet delov je za Slovenijo po moje maksimum, še posebno za žanrski strip, ki ni ravno narejen za to, da bo hitro popularen, predvsem pa zahteva pozornejša bralca.« Ob tem poudari, da se v zad-

njem času res veliko posveča stripu: »Biti moraš zelo odločen, da ga boš naredil, in vsak dan misliti na to. Če ne drugega, narišem kakšno skico, je pa zgodba vseskozi z mano, v mojih mislih.« Kot velik privilegij šteje, da ustvarjata skupaj z Janezom, saj po njegovih zgodbah lahko ustvarja veliko hitreje, kot bi delal z nekim zunanjim scenaristom. »Delava po bližnjicah. Besedilo si v mislih zelo hitro naslikam, saj

zgodbe tudi name vsebinsko močno vplivajo in so blizu mojemu načinu risanja. Tudi če bi sam iskal snov za strip, bi se znašel v podobnih temah in zgodbah.« Čez mesec dni, 28. avgusta, ob 18. uri bosta Martin Ramoveš in Maša Žekš vodila po razstavi. In naj se vrnem še na začetek: strip Kontrabantarji je bil prav za priložnost razstave ponatisnjen in je tako kot Amerika na prodaj v gostilni Pr' Pepet.

Originalna stripovska tabla stripa Amerika / FOTO: TINA DOKL

PISANA LOKA Festival
23. 8. – 1. 9. 2024 v Škofji Loki

PETEK, 23. 8. 2024, 17.00 CANKARJEV TRG Delavnica: Izdelovanje unikatnih zapestnic	PONEDELJEK, 26. 8. 2024, 18.00 MESTNI TRG 38, 3. NADSTROPJE Delavnica: Zašij si torbo za na plažo za odrasle	PETEK, 30. 8. 2024, 17.00 CANKARJEV TRG Delavnica: Izdelovanje obeskov za ključke
PETEK, 23. 8. 2024, 18.00 TERASA MLADINSKEGA ODDELKA KNJIŽNICE IVANA TAVČARJA Samospevkamo: izobraževalni koncert za otroke (5–8 let)	PONEDELJEK, 26. 8. 2024, 20.00 TERASA MLADINSKEGA ODDELKA KNJIŽNICE IVANA TAVČARJA Koncert: Janez Dovč, Sounds of Slovenija	PETEK, 30. 8. 2024, 20.00 LOŠKI GRAD Diskoloka: Freddy K
PETEK, 23. 8. 2024, 20.00 CANKARJEV TRG Ples: Latino večer	TOREK, 27. 8. 2024, 17.00 MESTNI TRG 38, 3. NADSTROPJE Delavnica: Zašij si peresnico za novo šolsko leto	SOBOTA, 31. 8. 2024, 10.00 GRAJSKA KAVARNA Predstava: Pika Nogavička
PETEK, 23. 8. 2024, 21.00 POKRITI VRT LOŠKEGA PUBA Koncert: Niet – 40 let	TOREK, 27. 8. 2024, 18.00 VRT SOKOLSKEGA DOMA ŠKOFJA LOKA Koncert: Noreia	SOBOTA, 31. 8. 2024, 16.00 CANKARJEV TRG Glasbena delavnica: Jaka Berger in Cene Resnik
SOBOTA, 24. 8. 2024, 10.00 VRT SOKOLSKEGA DOMA ŠKOFJA LOKA Čezdan namiznih iger	SREDA, 28. 8. 2024, 17.00 MESTNI TRG 38, 3. NADSTROPJE Delavnica: Zašij si predpasnik za odrasle	SOBOTA, 31. 8. 2024, 19.00 NUNSKA CERKEV Koncert: Stirje letni časi
SOBOTA, 24. 8. 2024, 11.00 TERASA MLADINSKEGA ODDELKA KNJIŽNICE IVANA TAVČARJA Samospevkamo: izobraževalni koncert za otroke (5–8 let)	SREDA, 28. 8. 2024, 19.00 PR' HOMAN Koncert: »Dolgo nisva pila!«	SOBOTA, 31. 8. 2024, 20.00 CANKARJEV TRG Koncert: Štedientje
SOBOTA, 24. 8. 2024, 17.00 VRT SOKOLSKEGA DOMA ŠKOFJA LOKA Samospevkamo: izobraževalni koncert za otroke (5–8 let)	SREDA, 28. 8. 2024, 20.00 POKRITI VRT LOŠKEGA PUBA Standup: Pisana Loka se smeje!	NEDELJA, 1. 9. 2024, 11.00 GRAJSKI VRT Glasbeno pripovedovalski dogodek: Vroča župa
NEDELJA, 25. 8. 2024, 11.00 TRG POD GRADOM Predstava: Maček Muri in Muca Maca	ČETRTEK, 29. 8. 2024, 17.00 CANKARJEV TRG Delavnica: Izdelovanje unikatnih vrečk iz blaga	NEDELJA, 1. 9. 2024, 18.00 TRG MESTA FREISING (PRED KAŠČO) Koncert: zasedba Zajtrk in skupna miza Kreativnic
	ČETRTEK, 29. 8. 2024, 20.00 CANKARJEV TRG Ples: Latino večer	

www.pisanaloka.si